

СВЕТА МЪЧЕНИЦА ЗЛАТА МЪГЛЕНСКА

† 1795 г.

Чества се на 18 октомври

Тропар на св. мъченица Злата Мъгленска

Възлюбила своя Небесен Жених, не си се изплашила от мъченията на злочестивия агарянин и си проляла кръв и си пострадала до смърт, Злато всехвална, Мъгленска похвало. Затова сега приемаш твоята достойна награда – вечно веселие в чертозите на Христа, Нашия Бог. Него моли да се спасят нашите души.

Житие и страдание на света великомъченица Злата Мъгленска

Тази дева-мъченица и непорочна невеста на Небесния Цар Христос Бог - Злата (1) - бе родом от едно село на име Слатина от Мъгленската епархия (2) в България. Бедна по произход, защото беше дъщеря на един неизвестен сиромаш християнин, който освен нея имаше още три дъщери, Злата беше богата със своето предизбране и с природната си красота. Предизбрана бе от Бога заради горещата си вяра в Него и заради своето девство и целомъдрие, надарена бе и с природна красота, която стана повод блажената да завърши живота си със славна и доблестна мъченическа кончина.

Един от тамошните турци, виждайки нейната преголяма хубост, уязви се в сърцето си от сатанинска страст към нея и дебнеше да намери сгодено време, за да осъществи злото, което замисляше. И ето - един ден, когато Злата излезе с някои жени вън от селото да събира дърва, разбра това онзи агарянин, сговори се с други турци, отиде там, хвана я и я отвлече у дома си. И най-напред започна да подмамва светицата с много обещания и клетви, като се стараше да разколебае волята ѝ и да я обърне към своята вяра. Заричаше ѝ се, че ако тя се потурчи, ще я вземе за своя жена. Сетне започна да я заплашва, че ако не се вслуша в думите му, ще я подложи на големи мъчения. Но Злата - наистина златна по име и на дело, макар внезапно попаднала в беда, като слушаше това, никак не се побоя, но призова в ума си на помощ името Христово и с голямо мъжество и дръзновение отговори:

"Аз вярвам в моя Господ Иисус Христос и на Него се покланям. Само Той е мой Жених и няма да се отрека от Него никога, дори хиляди страдания да ми причините и да раздробите тялото ми на късове."

А турците, като чуха това и размислиха, че сами няма да успеят да склонят Злата, прибегнаха към други средства. Знаейки, че жените умеят по-добре от мъжете да измамват, предадоха светицата на своите жени, като им заръчаха да си послужат с всякакви средства и с

всякакви хитрости, за да я убедят. И те, като взеха при себе си мъченицата, какво ли не направиха, какви ли коварства не употребиха, с какви ли магии не си послужиха, за да надвият девицата! Така цели шест месеца се мъчеха да обърнат благословената към своето зловерие, но напразни останаха усилията им, защото блажената стоеше утвърдена върху непоклатимата скала на Христовата вяра.

Тогава повикаха родителите и сестрите на мъченицата и със страшни заплахи им заповядаха да склонят дъщеря си да се потурчи. Ако ли не сторят това, зарекоха се, че нея ще убият, а тях жестоко ще мъчат и ограбят. Като дойдоха при мъченицата родителите и сестрите ѝ (защото страхът ги принуждаваше да вършат това, което не искаха), направиха всичко, което можеха, за да смекчат нейната по-твърда и от диамант душа. Плачейки, те нареждаха:

"Пресладка дъще, смили се над самата себе си и над нас - твоите родители и сестри, защото заради теб всички ни заплашва гибел! Отречи се от Христа поне привидно, за да избавиш и себе си и нас, а Христос е милостив и ще ти прости този грях, сторен по принуда и насилие."

Тук нека всеки от нас размисли колко силна и трудна беше борбата, която дяволът повдигна, за да разколебае мъченицата. Но дерзайте, възлюбени! Силата Христова победи и в тази борба и разруши дяволските козни. Защото разумната и крепкодушна Злата, сърцето на която гореше от любов към Христа, се издигна над плътта и кръвта, над законите и пределите на естеството. И като се обърна към своите родители и сестри, тя изрече тези достойни за удивление премъдри слова:

- Вие, които ме принуждавате да се отрека от Христа - Истинския Бог, не сте вече мои родители и мои сестри. Вместо вас Баща ще ми бъде моят Господ Иисус Христос, майка - Пресветата Владичица Богородица, а сестри и братя - всички светии.

О, великодушно мъжество! О, истинска любов към Бога! О, мъдър разум, достоен за небесни похвали! Наистина, братя, изпълни се над светата словото на божествения Давид: "Баща ми и майка ми ме оставиха, но Господ ще ме приеме." (Пс. 26: 10)!

Когато друговерците и най-вече онзи зъл похитител на девицата видяха, че усилията им бяха напразни, и че не можаха да отвърнат Злата от Христовата вяра нито с хитростите, нито с другите средства, които бяха употребили, оставиха накрая ласките и думите настрана и започнаха да мъчат светицата. Най-напред цели три месеца всеки ден я биеха с тояги, после деряха ремъци от кожата ѝ и ги оставяха да висят пред очите ѝ, та дано се уплаши, като ги гледа. Кръвта подобно на река се лееше от девическото тяло на мъченицата и обагреше земята около нея. И накрая с нажежен ръжен пробиха главата ѝ - от едното ухо до другото, така че дим излезе от носа и устата ѝ.

Христовата мъченица понасяше тези най-страшни мъчения, които биха сломили и най-крепките мъже, но тя търпеше всичко с голямо мъжество, укрепявана от силата на Кръста и от своята сърдечна любов към Христа, защото както казва Св. Симеон Метафраст: "душа, свързана с връзките на любовта към Бога, смята страданията за нищо, но сред скърбите се наслаждава и сред злостраданията разцъфтява".

Като чу светата, че някъде наблизо се намира отец Тимотей - проигумен на почитаната светогорска обител Ставроникита и неин духовен старец (който ни и разказа за нейното мъченичество - мъж почтен и достоен за доверие) - тя му извести чрез един християнин да моли Бога за нея, та да се удостои богоугодно да завърши пътя на своето мъченичество.

А онези свирепи и жестокосърдечни, или по-добре да кажем, по-свирепи и от зверовете хора, не се наситиха на всички мъчения, на които подложиха светицата, но се чудеа как е

останала жива и не е умряла. О, какво ли не прави злото! Не търпейки да бъдат победени от едно момиче, те толкова се ожесточиха и разяриха, че окачиха Христовата агница на една дива круша и се нахвърлиха върху нея с ножовете си, режейки на късове светото тяло на девицата.

Така прекрасната Злата, изпитана и блеснала като злато, очистено в горнилото на мъченията, предаде светата си душа в ръцете на своя безсмъртен Жених и прие двойния венец на девството и мъченичеството. Сега тя ликува и се весели в небесните селения заедно с мъдрите деви и с всички удостоени с награда от Бога. Застанала отдясно на своя Небесен Жених Христа, тя царува заедно с Него във вечни векове. А многострадалните девически мощи на мъченицата някои от християните тайно взеха и погребяха с почит и благоговение. По нейните молитви и ние да бъдем удостоени с Царството небесно!

1. В църковна употреба се среща и името Хриса - гръцки превод на Злата.
2. Мъглен - средновековен български град, епископско седалище в Южна Македония (днешна Гърция). Съществувал до 18 век.

* Преведено от книгата "Неон мартирологион" на преп. Никодим Светогорец, известен църковен писател и канонист, съвременник на подвига на светата великомъченица. Съставеното от него житие е първоизточник на по-късните ѝ житиеписи. Преводът с малки съкращения е направен по "Synaxaristes neomartyron", изд. "Православен кошер", Солун, 1984 г., стр. 95-98.

© Православна беседа: pravoslavie.domainbg.com

2022 г.